

robu gilz w dwóch egzemplarzach, z których jeden zaciąga dla swego użytku, zaś drugi przedłoży Inspektoratowi względnie (w Warszawie i Łodzi) Zarządowi Skarbowemu, a te sporządzą znów sumaryczne wykazy tych fabryk na obszarze swej działalności, również w dwóch egzemplarzach, z których jeden zachowają dla swego użytku, a drugi przedłożą Ministerstwu Skarbu w terminie 6 tygodni, licząc od dnia ogłoszenia tego rozporządzenia. Wykazy te mają być uzupełnione w miarę zgłoszeń, o jakich mowa w ustępie 2 i 3 tego rozporządzenia.

Art. 7. Niestosowanie się do postanowień tego rozporządzenia karane będzie grzywną do wysokości 300 marek.

Warszawa, dnia 29 stycznia 1920 r.

Minister Skarbu:

W. Grabski

118.

ROZPORZĄDZENIE.

Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Robót Publicznych w przedmiocie utworzenia Komisji Szacunkowej Głównej w Warszawie i Komisji Szacunkowych Miejskowych na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Na podstawie art. 6 i 27 ustawy z dnia 10 maja 1919 r. „O ustaleniu i oszacowaniu świadczeń i strat wojennych” (Dz. Pr. 1919 r. № 41 poz. 298), zarządza się co następuje:

Art. 1. W Warszawie zostaje utworzoną Komisja Szacunkowa Główna.

Art. 2. Komisji tej w myśl ustawy z dn. 10 maja 1919 r. przekazane zostały dotychczas akta poszkodowanych (operaty), opracowane przez społeczne organizacje rejestrujące, a mianowicie:

1. Biuro rejestracji strat wojennych przy Centralnem Towarzystwie Rolniczem,
2. Komisję Szacunkową Przemysłową Główną przy Towarzystwie Przemysłowców Królestwa Polskiego, i
3. Wydział rejestracji strat wojennych przy Radzie Głównej Opiekuńczej.

Organizacjom tym wydane zostały szczegółowe wykazy imienne przejętych od nich akt. Interesowani mogą informować się o stanie tych dokumentów wyłącznie w wyżej wyszczególnionych organizacjach.

Art. 3. Komisja Szacunkowa Główna w Warszawie jest ostateczną instancją dla ustalenia szacunków strat na terenie b. zaboru rosyjskiego, a więc nie przyjmuje bezpośrednio deklaracji szkód; bada ona przekazane jej akta według listy powiatów, zaś po wydaniu swego orzeczenia, akta te prześle Komisjom Szacunkowym Miejskowym, bądź jako zatwierdzone, bądź też zdyskwalifikowane i wymagające ponownego rozpatrzenia.

Art. 4. Jednocześnie powołane zostały do życia Komisje Szacunkowe Miejskowe w następujących miejscowościach:

W miejscowościach:	Dla powiatów:	Termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń
Augustów	Augustowskiego	6 czerwca 1920 r.
Biała Podlaska	Białskiego i Konstantynowskiego	15 " "
Ciechanów	Ciechanowskiego	15 " "
Chełm	Chełmskiego	13 " "
Częstochowa	Częstochowskiego	15 kwietnia "
Garwolin	Garwolińskiego	15 czerwca "
Grójec	Grójeckiego i Błońskiego	1 " "
Hrubieszów	Hrubieszowskiego	5 " "
Janów Lubelski	Janowskiego	15 " "
Kalisz	Kaliskiego, Słupeckiego, Konińskiego, Kolskiego, Łęczyckiego, Turckiego, Sieradzkiego i Wieluńskiego	2 " "
Końskie	Koneckiego i Opoczyńskiego	11 " "
Lublin	Lubelskiego i Lubartowskiego	1 " "
Łuków	Łukowskiego	1 " "
Łowicz	Łowickiego	20 kwietnia "
Łomża	Łomżyńskiego, Kolneńskiego i Szczuczyńskiego	1 czerwca "
Łódź I miasto i środowiska przemysłowe	w pow. Łódzkim, Łaskim i Brzeskim	1 " "
Łódź II	Łódzkiego, Łaskiego i Brzezińskiego	1 " "
Mława	Mławskiego	11 " "
Miechów	Miechowskiego i Olkuskiego	10 " "
Nowo-Radomsk	Radomskiego	1 " "
Ostrów	Ostrowskiego i Wysokomazowieckiego	15 " "
Puławy	Puławskiego	18 " "
Płock	Płockiego	26 maja "
Pińczów	Pińczowskiego i Stopnickiego	9 czerwca "
Płońsk	Płońskiego	15 " "
Piotrków	Piotrkowskiego	1 " "
Pułtusk	Pułtuskiego i Makowskiego	15 " "
Radom	Radomskiego i Iłżeckiego	12 " "
Radzyń	Radzyńskiego	29 " "
Rawa Mazowiecka	Rawskiego	15 kwietnia "
Sierpc	Sierpeckiego, Rypińskiego i Lipnowskiego	10 czerwca "
Sokółka Groch.	Sokólskiego	1 " "
Sandomierz	Sandomierskiego i Opатовskiego	18 " "
Siedlce	Siedleckiego	15 " "
Sokolów	Sokołowskiego i Węgrowskiego	15 " "
Skierniewice	Skierniewickiego	25 kwietnia "

W miejscowościach:	Dla powiatów:	Termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń
Sochaczew wieś Włodzimierzówka	Sochaczewskiego	27 maja 1920 r.
Sosnowiec	Będzińskiego	15 czerwca "
Tomaszów Lubelski	Tomaszowskiego	13 " "
Warszawa I miasto		16 " "
Włocławek	Włocławskiego, Nieszawskiego, Gostyńskiego i Kutnowskiego	13 " "
Włodawa	Włodawskiego	15 " "
Zamość	Zamojskiego	1 " "
Białystok	Białostockiego	15 " "
Bielsk Grodz.	Bielskiego	15 " "
Kozienice	Kozienickiego	15 " "
Krasnystaw	Krasnystawskiego	15 " "
Kielce	Kieleckiego, Jędrzejowskiego i Włoszczowskiego	15 " "
Ostrołęka	Ostrołęckiego	15 " "
Przasnysz	Przasnyskiego	15 " "
Suwałki	Suwalskiego i Sejneńskiego	15 " "
Warszawa II	Warszawskiego, Mińskiego Mazowieckiego i Radzyńskiego	15 " "

Art. 5. Zadaniem Komisji Szacunkowych Miejscowych jest przyjmowanie zgłoszeń od poszkodowanych oraz ustalenie i oszacowanie strat wojennych, które w swoim czasie nie były zgłoszone do organizacji społecznych lub instytucji państwowych do tego upoważnionych, względnie ponowne rozpatrywanie akt poszkodowanych, opracowanych przez społeczne organizacje rejestrujące, a zdyskwalifikowanych przez Komisję Szacunkową Główną w Warszawie.

Tem samym dalsza rejestracja z jakichkolwiek tytułów przez wyżej wymienione organizacje społeczne żadnych skutków prawnych dla poszkodowanych za sobą nie pociąga.

Art. 6. Poszkodowani zgłaszać winni swe straty do tej Komisji Szacunkowej Miejscowej, w której okręgu straty rzeczowe zostały wyrządzone.

Straty osobiste mogą być zgłaszane do tej Komisji Szacunkowej Miejscowej, w okręgu której stale zamieszkuje poszkodowany lecz tylko w wypadkach, kiedy określenie miejsca strat, wynikłych wskutek internowania poszkodowanego, dalej miejsca pracy, nareszcie miejsce choroby, która nie spowodowała zmniejszenia zdolności do pracy nastęrcza trudności, lub gdy miejsce to położone jest poza granicami Państwa Polskiego.

Art. 7. Do zgłaszania strat uprawnieni są poszkodowani obywatele polscy, osoby fizyczne lub prawne, którzy ponieśli straty spowodowane przez wypadki wojenne z następujących tytułów:

- I. Z tytułu rekwizycji za kwitami lub bez nich, kwaterunku i t. p.
- II. Z tytułu strat ogólnych, spowodowanych przez władze państw zaborczych, b. władze okupacyjne lub polskie, a więc z tytułu zarządzeń tych władz, konfiskat, sprzedaży przymusowej, administracji przymusowej, eksploatacji przymusowej, wywiezienia lub zabrania papierów wartościowych, wkładów bankowych, wkładów kas oszczędnościowych oraz gotowizny, kontrybucji i t. p.

- III. Z tytułu strat, spowodowanych przez bezpośrednie działania wojenne armji niemieckiej, austro-węgierskiej lub rosyjskiej w strefie bojowej, jak również z tytułu tych samych strat, spowodowanych przez wojsko, którego przynależności państwowej ustalić niepodobna.
- IV. Z tytułu strat rzeczowych bezpośrednich, poniesionych wskutek kradzieży, rabunku i t. p. o ile stwierdzony zostanie bezpośrednio związek z wydarzeniami wojennymi, wskutek ucieczki z obszarów przez nieprzyjaciela zajętych lub przez niego zagrożonych: wreszcie wskutek wydalenia lub uprowadzenia osób oraz usunięcia rzeczy tych osób z obszarów przez nieprzyjaciela zajętych lub przez niego zagrożonych, a to na zasadzie zarządzenia władz wojennych i cywilnych, obcych lub polskich.
- V. Z tytułu strat, spowodowanych wskutek niewypłacenia wierzytelności, roszczeń, opartych na umowie lub obowiązujących przepisach:
1. przez państwo rosyjskie z wszelkich tytułów. (Wyjątek stanowią i zgłoszeniu w Komisjach Miejscowych nie podlegają roszczenia:
    - a) rezerwistek, oparte na ustawie z dn. 25 czerwca 1912 r. i uzupełnieniach do tej ustawy,
    - b) z tytułu niewypłaconych emerytur i wszelkich należności służbowych).
  2. Przez państwa: niemieckie i b. austro-węgierskie z następujących tytułów:

roszczeń za niewypłacone pobory i inne należności, wypływające ze stosunku służbowego do b. władz okupacyjnych;

nadpłaconych podatków, opłat celnych i akcyzowych, pobranych a niewypłaconych należności i podatków na rzecz sejmików powiatowych lub innych ciał samorządowych, należności szpitali za leczenie osób, przyjętych na zlecenie b. władz okupacyjnych; należności opartych na szczegółowych przepisach (jak za tępienie zwierząt stosownie do przepisów weterynaryjnych, wynagrodzeń na szczególne świadczenia i t. p.);

wierzytelności do b. władz okupacyjnych lub przedsiębiorstw przez nie prowadzonych, wynikił:

    - a) z umowy pracy,
    - b) z kontraktów dostawy, najmu i t. p. z nimi zawartych.
- VI. Z tytułu strat osobistych, a więc strat, wynikłych ze stosunku pracy, t. j. zbyt niskich zarobków, narzucanych przez władze okupacyjne, niewypłaconych zarobków z tytułu pracy przymusowej, niewypłaconych kosztów podróży z miejsca pracy przymusowej do miejsca zamieszkania, niewypłaconego odszkodowania przy wypowiedzeniu pracy, z tytułu szkód, wyrządzonych na zdrowiu, o ile szkody te nie zmniejszyły zdolności poszkodowanego do pracy, z tytułu strat wynikłych z internowania, w tym ostatnim wypadku z wykluczeniem takich strat wynikłych z internowania, które spowodowały zmniejszenie zdolności do pracy lub śmierć.

Art. 8. Wyjątek stanowią i zgłoszeniu w Komisjach Miejscowych nie podlegają:

1. straty, które spowodowały zmniejszenie zdolności do pracy lub śmierć,

2. straty z tytułu zbyt niskich zarobków, niewypłaconych zarobków z tytułu pracy przymusowej, niewypłaconych kosztów podróży powrotnej do kraju, niewypłaconego odszkodowania przy wypowiedzeniu pracy, jeżeli straty te wyrządzone zostały na terytorjum państwa niemieckiego.

Straty te na podstawie porozumienia z Głównym Urzędem Likwidacyjnym rejestruje Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 9. Kancelarje Komisji Szacunkowych Miejscowych wydają poszkodowanym blankiety zgłoszeń. Kancelarje Komisji Szacunkowych Miejscowych obowiązane są na żądanie poszkodowanych wypełniać blankiety zgłoszeń (deklaracji). Poszkodowani winni przedstawić Komisji dowody swych deklaracji, Komisje sprawdzają przedstawione dowody.

Warszawa, dnia 1 lutego 1920 r.

Prezes Głównego
Urzędu Likwidacyjnego:
w z. J. Karśnicki

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski

Minister Rolnictwa
i Dóbr Państwowych:
Bardel

Minister Robót Publicznych:
Kędzior

119.

ROZPORZĄDZENIE

Na mocy art. 9 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r., zarządza się, co następuje:

1. Właściciele, względnie dzierżawcy lub administratorzy zakładów przemysłowych, przerabiających produkty rolne, a mianowicie: młynów, cukrowni, gorzeln, drożdżarni, krochmalni, syropiarni, browarów, słodarni, suszarni, płatkarni, olejarni, fabryk cykorji, suszarni warzyw i owoców, przetworów owocowych, makaronów, kaszarni, palarni kawy zbożowej i t. p., obowiązani są do podania ścisłych danych o posiadanych lub zarządzanych zakładach na kwestjonarjuszach (wzory A i B), przesłanych im przez władze powiatowe lub gminne.
2. Winni niedostarczenia danych w ciągu dni trzech od daty doręczenia kwestjonarjuszy, jakoteż podania informacji niedostatecznych lub fałszywych, podlegają karom, przewidzianym w art. 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r.

Warszawa, dnia 17 lutego 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński